

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองท้องถิ่น (Local government) ถือเป็นรูปแบบหนึ่งที่เป็นพื้นฐาน การพัฒนาประเทศและการปกครองระบอบประชาธิปไตย และมีความสำคัญต่อการปกครอง และการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนท้องถิ่นที่มีสภาพปัญหาสังคม วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ทรัพยากรธรรมชาติที่แตกต่างกัน ซึ่งถ้าพึ่งรัฐบาลกลางในฐานะที่ ต้องดูแลประชาชนโดยรวมทั้งประเทศ ย่อมไม่สามารถตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างทั่วถึง และตรงกับความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ ประชาชนในแต่ละพื้นที่ยังมีการเรียกร้องในการมีส่วนร่วมในการปกครองและในการพัฒนา ท้องถิ่นของตน ทำให้รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองแบบรวมศูนย์ อำนาจจากส่วนกลาง (Centralization) มาสู่การปกครองแบบกระจายอำนาจ (Decentralization) มากขึ้นเพื่อให้สิทธิแก่ชุมชนในการตัดสินใจดำเนินการกิจของท้องถิ่นของตน (โกวิทย์ พวงงาม. 2553 : 11)

ประเทศไทยมีการปกครองท้องถิ่นหลายรูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และการปกครองท้องถิ่นรูปพิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวมีหน้าที่ในการดำเนินงานหลายประการ ที่สำคัญเป็นงานที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น และงานที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน งานป้องกันสาธารณสุข งานเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม เช่น การจัดให้มีหน่วยบริการสาธารณสุขในท้องถิ่น สถานสงเคราะห์เด็ก คนชรา คนพิการ รวมทั้งงานบริการอื่น ๆ เช่น การจัดห้องสมุดสำหรับชุมชนในท้องถิ่น เป็นต้น นอกจากนี้ องค์การปกครองท้องถิ่นยังมีหน้าที่ให้ความรู้ในทางการเมืองกับประชาชนในระบอบ ประชาธิปไตย ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง เช่น ในการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการของชุมชน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นต้น (ปธาน สุวรรณมงคล. 2547 : 11)

การปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันถูกกำหนดขึ้นใน
 รัฐบาลของนายชวน หลีกภัย โดยประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร
 ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ต่อมามีการแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การ
 บริหารส่วนตำบลอีกหลายฉบับเพื่อให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลง องค์การบริหารส่วน
 ตำบลเป็นหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด มี
 บทบาทในการส่งเสริมความเป็นอยู่และสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นของตนในหลาย ๆ ด้าน
 และมีส่วนสำคัญในตอบสนองนโยบาย และแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ดำเนินการตามนโยบาย
 ของภาครัฐในเรื่องการกระจายอำนาจเพื่อให้บริการสาธารณะดำเนินไปอย่างรวดเร็ว และ
 ประชาชนได้รับประโยชน์มากที่สุด ปัจจุบันมีการมอบหมายการดำเนินงานให้กับองค์การ
 บริหารส่วนตำบลมากขึ้นอาทิเช่น การถ่ายโอนอำนาจและภารกิจบริการสาธารณะจากส่วน
 ราชการต่าง ๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม การดำเนินงานดังกล่าวขององค์การบริหารส่วนตำบล
 จะต้องพัฒนาการดำเนินงานให้มีความเข้มแข็งสามารถบริหารภารกิจบริการสาธารณะให้เกิด
 ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีความโปร่งใส และให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ทั้งนี้
 เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและจัดการบริการสาธารณะได้อย่าง
 มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับความศรัทธาและที่พึงของประชาชนได้ (ขจรศักดิ์ ราสิมานนท์.
 2547 : 3)

ในด้านการดำเนินงานนั้น กฎหมายจึงได้กำหนดภาระหน้าที่ขององค์การบริหาร
 ส่วนตำบลที่ต้องดำเนินการไว้อย่างชัดเจน คือ ตามมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบล
 และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทั้งทางน้ำและทางบก
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัด
 มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
7. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของ
 ท้องถิ่น

9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ตั้งอยู่เลขที่ 48 หมู่ 7 บ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากที่ว่าการอำเภอแกดำ ทางทิศตะวันออก ประมาณ 6 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัดมหาสารคาม ประมาณ 30 กิโลเมตร องค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย รับผิดชอบการพัฒนาหมู่บ้านในเขตตำบลทั้งหมด 14 หมู่บ้าน ประชากร 3,858 คน เนื้อที่ 28.23 ตารางกิโลเมตร และได้ระบุวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคือ “บ้านเมืองน่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง ศูนย์รวมแหล่งวัฒนธรรม เกษตรกรรมพอเพียงไร้สารพิษ ” โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ 7 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ยุทธศาสตร์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการเมืองการบริหาร ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณสุข ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคม (องค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล. 2553 : 20)

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้าน 7 ด้าน ตามงบประมาณที่กำหนดไว้ แต่จากการรายงาน พบว่าการดำเนินงานยังไม่สอดคล้องกับงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งส่วนใหญ่เน้นด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก จากการรวบรวมคำร้องขอของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล และประชาชนทั่วไปพบว่าในปี พ.ศ. 2552 มีถึง 42 รายการ เช่น ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ป่าชุมชน ด้านสาธารณสุข ปัญหาเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ยังมีปัญหาด้านยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาและที่สำคัญคือยังขาดการแสดงความคิดเห็นของประชาชน (องค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล. 2553 : 13)

ในปลายปี พ.ศ. 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม มีการเปลี่ยนนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนใหม่ ซึ่งได้นำคำร้องขอมาพิจารณา ดำเนินงาน โดยได้มีการปรับปรุงการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยมีการแจ้งประชาชนได้ทราบเป็นระยะตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553 เป็นต้นมา แต่เนื่องจากการดำเนินงานดังกล่าวยังไม่มีการศึกษา ว่าประชาชนในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา และมีข้อเสนอแนะอย่างไร

ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม มีหน้าที่ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมกับบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ตาม ความคิดเห็นของประชาชน เพื่อนำผลการศึกษาเสนอเป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาการดำเนินงานตาม ยุทธศาสตร์การพัฒนา ให้มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหาร ส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหาร ส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชนที่มี เพศและหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการศึกษา

1. การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับพอใช้
2. ประชาชน จำแนกตามเพศ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ มีความคิดเห็นต่อระดับการ ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

1. เนื้อหา

การศึกษารครั้งนี้ เป็นการศึกษากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม 7 ด้าน ได้แก่ (องค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล. 2553 : 12)

- 1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- 1.2 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 1.3 ด้านการเมืองการบริหาร
- 1.4 ด้านสาธารณสุข
- 1.5 ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 1.6 ด้านเศรษฐกิจ
- 1.7 ด้านสังคม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ครั้วเรือนละ 1 คน จำนวน 809 คน จาก 809 ครั้วเรือน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม (องค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล. 2553 : 2)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 262 คน ได้มาโดยการใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1967 : 627 ; อ้างถึงใน สมเกียรติ เกียรติเจริญ. 2552 : 55)

3. ระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ 2554 ถึง มีนาคม 2554

4. ตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่

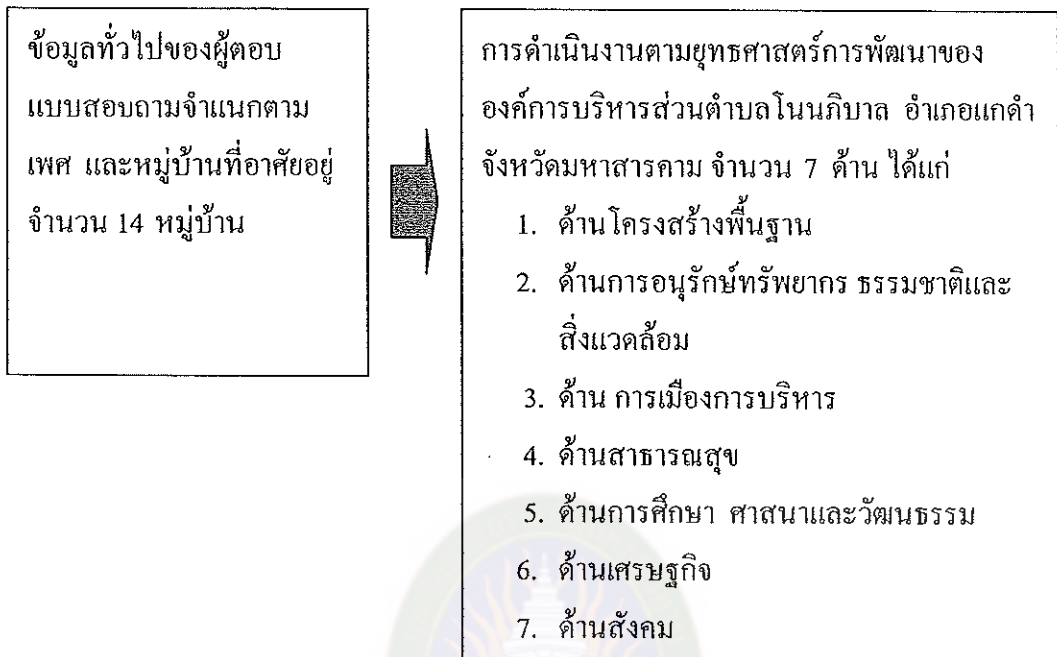
4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ตามความคิดเห็นของประชาชน จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเมืองการบริหาร ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม

กรอบแนวคิดการศึกษา

ในการศึกษา การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษานำยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม 7 ด้าน (องค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล. 2553 : 12) เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังแผนภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการ โดยมีการระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้ชัดเจน ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนารององค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา 7 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการ โดยมีการระบุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้ ดังนี้ การก่อสร้างถนนภายในหมู่บ้าน การซ่อมแซมถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน การขยายเขตบริการไฟฟ้าครอบคลุมหมู่บ้าน การติดตั้งแสงสว่างสาธารณะ และการก่อสร้างระบบประปาภายในหมู่บ้าน

1.2 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การปฏิบัติตามแผนและโครงการ โดยมีการระบุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้ ดังนี้ การปรับปรุงสถานที่ทิ้งขยะ การจัดหาถังขยะบริการประชาชน การฝึกอบรมอาสาสมัครพิทักษ์ป่าชุมชน การส่งเสริมการปลูกป่าทดแทน และการส่งเสริมการอนุรักษ์แหล่งน้ำธรรมชาติ

1.3 ด้านการเมืองการบริหาร หมายถึง การปฏิบัติตามแผนและโครงการโดยมีการระบุนวัตกรรมประสงค์และเป้าหมายไว้ ดังนี้ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร การอบรมความรู้ทางการเมืองกับนักการเมืองท้องถิ่น การอบรมความรู้ประชาธิปไตยกับประชาชน และการจัดเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของ อบต.

1.4 ด้านสาธารณสุข หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการโดยมีการระบุนวัตกรรมประสงค์และเป้าหมายไว้ ดังนี้ การรณรงค์ป้องกันโรคฉี่หนูและไข้เลือดออก การจัดโครงการตำบลโนนภิบาล นำอยู่ นำมอง การส่งเสริมการทำงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของประชาชน

1.5 ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการโดยมีการระบุนวัตกรรมประสงค์และเป้าหมายไว้ ดังนี้ การส่งเสริมการฝึกทักษะอาชีพให้กับนักเรียน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางศาสนา การสนับสนุนการปฏิบัติธรรมของประชาชน การส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นของประชาชน และการส่งเสริมกิจกรรมเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.6 ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผน และโครงการโดยมีการระบุนวัตกรรมประสงค์และเป้าหมายไว้ ดังนี้ การจัดตลาดเพื่อผลผลิตทางการเกษตร การอบรมการทำปุ๋ยชีวภาพให้กับประชาชน การจัดศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล การส่งเสริมการจัดทำแปลงเกษตรปลอดสารพิษ และการจัดโครงการส่งเสริมอาชีพเสริมให้กับประชาชน

1.7 ด้านสังคม หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผน และโครงการโดยมีการระบุนวัตกรรมประสงค์และเป้าหมายไว้ ดังนี้ การรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การจัดสวัสดิการเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและคนพิการ การจัดซื้ออุปกรณ์กีฬาประจำหมู่บ้าน และการจัดกิจกรรมสภาเด็กและเยาวชน

2. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 การศึกษาครั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

3. ประชาชน หมายถึง สมาชิกครัวเรือน ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 262 คน จาก 262 ครัวเรือน 14 หมู่บ้าน

ประโยชน์การศึกษา

ผลที่ได้จากการศึกษาสามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแคว้น จังหวัดมหาสารคาม ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY